

Correspondența Română

APARE IN TOATE ȚILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Correspondența Română

ROMÂNIA ȘI ȚERILE VECINE		IN STRĂINĂTATE	
12 luni	30 lei	Pe 12 luni	40 lei
6 "	15 "	6 "	20 "
3 "	8 "	3 "	10 "

TARIFUL ANUNȚILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.
Pe celelalte pagini după învoială.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm pe aceia dintre abonații noștri, cărora expiră abonamentul la 31 Decembrie, să-l reînnoiască cât mai curând, pentru ca expedițiunea să se poată face regulat.

Reducem de la 1 Ianuarie abonamentul și pentru țările învecinate cu România la 30 lei pe un an, 15 lei pe o jumătate de an și 8 lei pe un pătrar de an.

Rugăm deci cu atât mai virtos pe abonații noștri din România să stăruie între amicii și cunoscuții lor, ca să ne sprijinească în greaua noastră întreprindere.

Administrațiunea.

ANUL 1893

Un an se încheie cu ziua de astăzi altul se începe cu cea de mâine.

Binecuvîntat a fost, vor fi dicând, acest an, unii, cel ce trece, și cu inimile pline de nădejde intrăm în cel ce vine. Inimile pline de nădejde le avem și în anul acesta, dar ele sunt totodată și grele de grijire, căci multă durere, multă amărăciune, multă mânie s'a adunat în sute în trecerea anului ce azi se încheie.

Am intra poate și noi, ca alții, cu un nou an, dar nu în noul an, dacă am crede, că mulți vor fi credând, că lupta, care ne ține pe toți în continuă emoțiune, se poartă numai pentru interese morale și n'am vedea în fie-care pă și conflictele de interese materiale, care îi dau un caracter din ce în ce mai primejdios.

Nu e dincolo, peste Carpați, vorba mai de oameni, care-și apără legea, obiceiurile și obiceiurile strămoșești, ci totată și de oameni, care nu mai au ce mânance.

Ani și ani de a rândul țara a fost stăruie de mari stoluri de lăcuste neobișnuite, care privesc astăzi înspăimântat la pustiu ce s'a făcut împregiurul

lor, și pe când despuietorii sunt din ziua în ziua mai desnădăjduiți, despuiații devin din ziua în ziua mai îndârjiți.

E în natura lucrurilor.

Cu cât un popor e mai serac, cu atât e și mai accesibil pentru lepădarea de neam, căci miseria la toate te împinge, și acela, care nu are ce să mănânce, se teapădă și de Dumnezeu, dacă-i dai drept răsplată o bucată de pâine. Guvernul ungar nu s'a neliniștit dar, ci mai virtos s'a bucurat, când a vedut, că populațiunea românească, cea slovăcească ori cea sârbească s'erăcește și ajunge la miserie din ce în ce mai mare.

Preocupat numai de gândul de a prefăce Ungaria în stat național maghiar, el nu și-a dat seamă, că miseria economică poate să aibă și consecvențe mai apropiate, mai imediate de cât desnaționalizarea, care se face numai încetul cu încetul și mai atiră și de la alte împregiurări.

Se vor fi bucurând deci Maghiarii preocupați de ideea lor de stat, când află, că în părțile despre Tisa ale Banatului Timișoarii, prin podgoriile Aradului, pe Crișuri, prin Selagiu și mai ales la Moți sunt mii și mii de familii gata de a părăsi țara, ca să-și caute hrana de toate zilele aiurea. Să meargă, dic Maghiarii, căci îi vom înlocui cu alte elemente mai accesibile pentru ideea de stat; nu de geaba am creat o lege specială pentru colonisări. Pe noi înse ne cuprind fiorii, când vedem în gândul nostru miile de oameni împinși la desnădăjduire, fiindcă ei constituiesc împreună o putere incalculabilă.

Nu mai e pentru acești oameni vorba numai de mulțumire ori nemulțumire, ci de moarte ori viață în cel mai propriu înțeles al cuvântului.

Timp îndelungat numai oamenii cu știință de carte, așa numiți proletari ai inteligenței, au fost nevoiți să-și părăsească țara, fiindcă nu le era cu putință să trăiască prin muncă onestă în ea. Acum sunt mii și mii de oameni lipsiți de cultură, cărora nu le rămâne de cât să-și iee lumea în cap, fiindcă alții trăiesc în desfrâu din roadele muncii lor. Aceștia, când se ved mulți, nu mai raționează, cum nu raționează nici nesățioșii lor exploataitori.

Cine oare poate să ne garanteze, că aceste elemente ajunse la desnădăjduire nu vor fi accesibile pentru agenții provocatori ai celor ce voiesc să-i strivească cu ori ce preț pe Români din Ardeal?

Cine poate să prevadă, ce are să se

intimple după-ce comitetul partidului național, ați singurul păzitor al ordinei publice în Ardeal, va fi fost aruncat în temniță?

Sunt oameni, care se tem, că întreaga mișcare română din Ardeal se va potoli după-ce comitetului partidului național va fi fost înlăturat.

Nu! De asta să nu ne temem! Temerea să ne fie, că mișcarea va perde caracterul ei național-politic, și va deveni socială, că mânia se va prefăce în ură oarbă și bărbații de astăzi vor ajunge să fie un fel de monstri, care nu mai cruță nici fetul din pântecul mamei!

E greu lucru să muncești din zori de ziua până în noapte șase zile de a rândul, ear a șaptea ziua să n'ai bucată de pâine pentru tine și pentru copiii tăi, în vreme-ce aceia, care ia roadele muncii tale, chevesc, te insultă, te poartă în ghionturi, ba mai descarcă din când în când și câte un glonț în tine. E foarte greu așa, dar mai greu e încă să te stăpânești, când ți-ai pierdut în cele din urmă răbdarea.

De aceasta să ne temem!

Nădejdea noastră e însă, că mai sunt în lumea aceasta și alții, care se tem ca noi, și că nu nesațul, ci luna chibzuință va ajunge în curgerea anului ce acum se începe la covârșire.

Cu nădejdea aceasta trecem pragul anului 1894.

Laude răsuflete

«Timpul» încheie anul cu un articol de elogii pentru activitatea guvernului în 1893. În coada acestui articol, «Timpul» se ocupă și de discuțiunea făcută în Parlament asupra cestiunei «ce-i dice» națională, cum ar scrie corespondentul bucureștean al «Dreptății» din Timișoara, unul din redactorii «Timpului».

«Liberalii au crezut, scrie «Timpul», că vor putea să-și împropăteze popularitatea, luând ca armă de luptă cestiunea transilvană. Și aci ei au căpătat un răspuns, care le va tăia pofta de a mai agita. Pe de-o parte guvernul a arătat modul corect și în adevăr patriotic cu care s'a purtat față cu emoțiunea legitimă ce produc la noi suferințele Românilor din regatul ungar; pe de alta s'au ridicat voci autorizate de peste Carpați spre a dice adversarilor noștri, că atitudinea lor nu poate fi de cât dăunătoare cauzei, pe care Românii transilvăneni voiesc s'o susție pe calea legii și a dreptății și fără intervenirea unor samsari interesați.»

Și de astă dată, ca în tot-deauna, confrății de la «*Timpul*» cearcă să reducă discuțiunile urmate în Parlament la proporțiunile unei lupte de partid; și firește, ei fac aceasta numai și numai pentru că ast-fel se poate serios, cuminte și cu dragoste folosi cauza fraților de peste Carpați! Dintr'aceleși pricini și cu același scop «*Timpul*» se grăbește să adauge repede, că răspunsul dat de guvern și de guvernamentalii, adecă sfaturile cu condescența și refuzul de intervenire, le-au tăiat liberalilor pofta de a mai agita... probabil cestiunea românească. Din nenorocire însă, știe o lume întreagă că nu numai liberalii au pus în Parlament discuțiunea asupra stării Românilor din Ungaria, și că odată cu ei mulți oratori conservatori, și din cei cu greutate în partid, precum d-nii Mișu Balș, Ionel Grădișteanu și Al. Cuza, au vorbit într'aceleși sens ca și liberalii, despre soarta fraților de peste munți și mai mult încă, nu s'au arătat cât de puțin mulțumiți cu atitudinea guvernului. Numai doar guvernamentalii cu ori-ce preț au putut gusta răspunsurile d-lor Lahovari și Carp, au putut fi măguliți de spusele d-lor Tache Ionescu și Maiorescu, și au fost induioșiți după răspunsul d-lui Lascăr Catargiu, cel cu «drepturile imprescriptibile» ale Ungurilor.

Dar «*Timpul*» mai adaugă la răspunsurile date de guvern, și unele declarațiuni favorabile acestuia, făcute de voci autorizate din Ardeal. Ba chiar, «*Timpul*» mai spune că acele voci autorizate s'au rostit în potriua intervenției. Care sunt însă acele voci, «*Timpul*» nu ne spune, și bine face, pentru-că n'ar avea ce spune.

Gazeta Transilvaniei și *Unirea*, foaie bisericească din Blaj, s'au arătat, ce-i drept, nemulțumite cu discursul d-lui Sturdza, dar numai intru cât privește cererile formulate de d-sa, pe care le-au găsit prea moderate. Dar guvernul nostru n'a vrut să audă nici chiar de acele cereri. Cum poate el așa dar să se folosească de observațiile celor care vor mai mult încă, atunci când el nu vrea nici mai puțin? «*Dreptatea*» nouă apărută conține, e drept, o corespondență din București, din care s'ar părea că acest diar aprobă pe d'intregul atitudinea guvernului nostru. Dar acea corespondență vine din București și corespondentul bucureștean al «*Dreptății*» este, după cum s'a anunțat în public, un redactor al «*Timpului*». De altă parte însă, un articol al redacțiunii «*Dreptății*» exprimă mulțumire, pentru-că s'a accentuat în Parlamentul nostru solidaritatea națională cu Românii de peste Carpați. Acea solidaritate n'au accentuat-o însă nici guvernul, nici guvernamentalii cei cu ori-ce preț guvernamentalii.

Până aici însă, nimeni de dincolo n'a dis- apriat «nu vrem să audim de intervenirea României în favoarea îmbunătățirii stării noastre». Ba, unul din cele mai moderate diare de dincolo, *Telegraful Român*, foaia metropoliei Sibieni, a făcut, chiar ea, declarațiunea categorică că nu înțelege refuzul de intervenire al guvernului, când intervenirea sa nu ar trece peste marginile dreptului ginților.

Să mai vorbim de impresiunea ce-au făcut între membrii partidului național declarațiunile guvernului nostru? Am publicat chiar noi câte-va scrisori destul de clare într'această privință.

E măhnitor lucru că nici aici, după ce-a avut destul timp de răsândire, «*Timpul*» tot nu s'a dumerit, cât de dăunătoare cauzei române a fost atitudinea nervoasă și pripită a guvernului.

DIN MACEDONIA

Din corespondența publicată de D-voastră în numărul de la 30 Decembrie aflu că am fost „destituit și părăsit”.

Correspondentul d-voastră nu a putut să vedea această informațiune de cât în urma plecării mele din Ianina. Am avut ce-i drept, conflicte cu d-l Apostol Mărgărit, cum au avut toți cei ce lucrează în toată sinceritatea pentru promovarea cauzei române în Macedonia și am poftit de sfintele sârbători, ca să vii aici la București și să fac ce-mi stă prin putință pentru îndreptarea relcălor. E deci un lucru firesc, dacă corespondentul D-voastre a crezut că am fost destituit.

Se și poate aceasta, cu înse până acum nici decretul de destituire, nici vre-o altă înștiințare de felul acesta nu am primit.

Singura știre, pe care o am din Ianina e, că 13 dintre cei mai inteligenți și mai silitori bursieri ai gimnasiului au fost alungați în urma plecării mele din institut, acum în cap de iarnă.

Primiți, D-le Redactor etc.

București, 30 Decembrie, 1893.

D. Lăzărescu Lecanța.

STIRI DIN STRĂINĂTATE

ANGLIA

D. Gladstone a declarat ieri Camerii comunelor că lordul Clarendon a încercat să invite marele puteri pentru a discuta chestiunea desarmării, că primise chiar din partea guvernului unei mari țări un răspuns foarte încurajător. Momentul actual însă, nu este oportun pentru un asemenea demers pe lângă puteri.

BULGARIA

Principesa Clementina, mama principelui Ferdinand, sosește aici la Sofia. Ducele Robert și ducesa de Parma, părinții soției Principelui, vor sosi la 4 (16) Ianuarie. Guvernul a invitat clerul să reciteze rugăciuni în toate bisericile din țară pentru fericita ușurare a principesei, care este așteptată peste câte-va zile.

BELGIA

«*L'Indépendance Belge*» anunță că d. Bernaert, ministru, s'a decis să-și dea demisiunea, fiind-că comisiunea Dreptei n'a admis propunerile guvernului pentru reprezentățiunea proporțională. Cei-l-alți miniștri vor urma exemplul d-lui Bernaert.

BRASILIA

O depeșă ne anunță că încruciașătorul american «San Francisco» a plecat ieri de la Bahia la Rio-de-Janeiro.

— Legația Braziliei din Paris a primit ieri de la guvernul ei o depeșă desmintind într'un mod formal știrea demisiei președintelui Peixoto și declarând că situația guvernului e tare.

FRANȚA

O depeșă din Paris anunță că, după o sindirea lui Vaillant la moarte, acesta a fost dus înapoi în închisoare. El n'a voit să iscălească recursul în casație. El va fi transportat aici la Roquette.

El a dis că, condamnarea sa nu va oprî mișcarea anarhistă și că mulțumește juriului pentru verdictul lui, căci preferă sa moară de cât să fie condamnat la muncă silnică. Unele diare aprobă verdictul.

— Camera a reales ieri pe d-nu Dupuy președinte cu 290 voturi din 357; iar d-nii de Mahy, Faure, Etienne și Lockroy, vice președinți.

— «*Monitorul Flotei*» anunță că o parte din escadra rusească a Mediteranii se va îndrepta la 3 Ianuarie spre Vest; poate că va veni și în Franța.

Amiralul Avellan a înștiințat pe primarul Algerului, că escadra sa va visita Algerul în cursul iernii.

GERMANIA

Procurorul general a intentat proces de putatului antisemit Ahlwardt și altor descriitori pentru ofensă adusă d-lui Miquel ministru al finanțelor.

— *Nordeutsche Zeitung* declară absolute false știrile Agenției *Herald* privitoare la niște pretinse declarațiuni ce ar fi făcut ministrul Miquel la un prânz al seu, în ceea-ce privește tratatul de comerț cu Rusia.

— «*Gazeta Națională*» află din sorgintă autorizată că dispozițiunile proiectului de tratat ruso-german luate până acum, prevăd o serie de produse agricole. Negociațiunile au primit instrucțiuni formale pentru ocrotirea pe câtva fi cu putință a intereselor agriculturii germane.

— Reichstagul din Berlin a adoptat ieri prima și a doua citire convenția comercială provisorie cu Spania. A început discuțiunea impositului asupra tutunului. Secretarul de Stat Posadewsky declară, că desființarea drepturilor asupra grâului și impositelor asupra obiectelor de consumație ar produce un deficit de 269,750,000 pe care statele federale ar fi nevoite să-înlocuiască.

Introducțiunea cerută a impositului asupra venitului ca imposit al Imperiului a slăbi suveranitatea statelor federale în materie de imposit. Rămâne dar numai impositul indirect, și dreptatea cere ca tutunul să fie cel mai impus, ceea ce nu e posibil cu sistemul actual. Consumatorii de tutun va fi foarte puțin atins. Nu este nici o temere, ca lucrătorii manufacturilor de tutun să fie concediați. Consiliul federal menține proiectul în întregime lui și nu are de loc intenția de a-l retrage. D. Fritzen din centru declară, că partidul său respinge proiectul de imposit asupra tutunului în forma sa actuală.

D. Sturm primește proiectul; el cere să se numească comisiuni speciale per

ru impozitele asupra tutunurilor și asupra vinului.

D. Bassermann, declară că o parte a liberalilor naționali ar primi proiectul dacă comisiunea ar găsi un alt sistem de impozit asupra tutunului.

ITALIA

Diarele militare se declară autorizate să lesminte ca fals svonul unui pretins orlin al ministrului de război ca să se urneze forturile hotarului din Franța și din Elveția și bateriile de pe coasta mării Tyrheniană.

MUNTE-NEGRU

Valiul turcesc a convocat ieri pe toți efii triburilor albaneze la Scutari, pentru le transmite ordinele Sultanului, care orește să-i vadă trăind în pace cu Muntenegrul. La hotare liniștea e complectă, ar comunicațiunile sunt tot intrerupte.

RUSIA

Diarul vienez *Politische Correspondenz* flă din St. Petersburg, că cercurile diplomatice de acolo discută probabilitatea reagerii d-lui de Mohrenheim, ceea-ce ar vea ca consecință o serie de numiri în orpul diplomatic rusesc.

— Este neîntemeiată știrea lui *Figaro* că oblețea din St. Petersburg ar avea intenunea să ofere un banchet d-lui de Mohrenheim.

— Holera s'a stins în guvernemintele Iambirsk și Orel.

Cântecul Ardealului

(Poesic în prosă)

„Veșire-ar timpul să vie
Ca Românul iar să vie
Și de hoți să mântuiască
Țara lui Ardelenească“.

Cântec pop.

I.

Sărmană țară, sărman și blând popor Român, ce timpuri grele ai ajuns, ce zile amare, îngrozitoare soartă ți-a fost rezervată de sită. O singură mângăere mai ai, speranță tr'un viitor mai bun. Dar timpul vine, timpul trece și suferințele tale, scumpă și nenocită țară, nu mai ai sfârșit. Toată lumea s'a șteptat, toată lumea e stăpână pe soarta ... numai Românul să fie veșnic rob ?

II

Ardealul plânge, Ardealul e în doliu. Ochii mei sunt, cu groază, ațintiți asupra lui. Fie re, emoționat, se întreabă : care sunt cauzele acestei sfâșietoare dureri? Pentru ce plângi, ntru ce ești plină de adâncă întristare, umpă Transilvanie? Tu ești frumoasă ca o nă din povești. Bogăția ta e nemăsurată. Mille de aur și argint, riurile limpezi ca cristalul, munții înalți, ale căror creștete se pierd ceruri, vinurile tale gustoase și variate ... au atras invidia și râvnirea lumii întregi. e nu-ți lipsește nimic din ceea-ce poate avea cine va pe acest pământ. Inc'odată de ce îngi? N'ai fi destul de mulți și bravi, care iubesc, cari sunt gata să-și pună viața pentru tine ?

III

Transilvania suspinând răspunde : «O ! da, sunt frumoasă și bogată. Cu bogățiile mele neprețuite susțin, ca odinioară Sicilia, o întreagă împărăție. Toți mă jefuesc, toți mă fură, toți mă batjocoresc, numai fiii mei iubiți, încătușați în lanțuri, mor de foame la sînul meu mînos. Copiii suspină vedându-se insultați de strein, nevestele plâng vedându-și bărbații omoriți în închisori, iar inimile mameilor se sfâșie de durere, vedându-și copilașii cu forța răpiți de la sînul lor adăpostitor.

Hoardele barbare, îndrăgite de frumusețea, bunătatea și bogăția mea incomparabilă, vor cu de-a sila să mă smulgă din mâna iubiților mei fii de atâta timp orfani».

IV

Scumpă și nenocită țară, plângerile tale sunt juste, glasul tău tânguitor a pătruns inimile tuturor, ora mântuirii tale se apropie ! Robia naște libertatea, suferința fericirea. Cu cât nedreptatea a fost mai mare, răsbunarea va fi mai cumplită. Blând soarele se arată, întunerecul dispăre. Tu spune scumpilor și mult încercaților tăi fii, să fie în tot momentul, gata. Ziua răsbunării, ziua plăței și răsplăței nu este departe.

V

Eu, dragă *Transilvanie*, îți doresc, din suflet, ca anul nou, ce ne sosește, să formeze ultima verigă din lanțul nesfârșitelor tale suferințe.

Alexandru V. Stănculescu

CRONICA

Monitorul oficial de ați publică următoarea programă pentru serbarea anului nou :

«M. S. Regele, incongiurat fiind de casa Sa militară, asistă la oficiul divin ce se va celebra în S-ta Mitropolie, la orele 10 și jumătate dimineața, față fiind : d-nii miniștri, d-nii președinți și membrii Adunărilor legiuitoare care se vor afla în capitală, înaltele curți de casațiune și de compturi, curțile și tribunalele, d. primar cu consiliul comunal, d-nii oficeri generali și superiori care nu vor fi sub arme, camera de comerț și funcționarii superiori ai Statului.

«Trăsura M. S. Regelui va fi escortată de un escadron de cavalerie.

«După serviciul divin, M. S. Regele trece în revistă garda de onoare, înșirată în curtea S-tei Mitropolii, și merge în apartamentele Înalt Prea S. Sale Mitropolitului Primat, unde primește felicitările Înaltului cler și ale persoanelor prezente.

«În acea zi, la palatul din oraș, vor fi deschise registrele de înscriere.»

Prin decizie ministerială numele școalei primare de băeți No. 1 din Constanța va fi, da acum înainte, «școala primară superioară de băeți Principele Ferdinand».

S'au acordat pensuni căpitanilor I. Calonfirescu din cavalerie, 262 lei 50 bani lunar pentru 30 ani de serviciu, și I. Copcea din infanterie, 300 lei lunar pentru 35 ani de serviciu.

S'au disolvat consiliile comunelor rurale Cacova (Valcea), Boșotenii (Romanatli) și Bogdana (Tutova).

D-l G. I. Lahovary, președintele Curței de Compturi, a fost autorizat să primească decorația turcească Medjidie cl. 2-a.

Au fost înaintați la gradul de medici de regiment clasa 2-a și tot odată trecuți în rezervă, doctorii Dem. Popescu, de la spitalul militar din Constanța, Ștefan Besnea, de la spitalul militar central, și Nicolae Elian, de la divizionul de geandarmi din București.

„Magyar Hirlap“ gazeta d-lui Horváth Gyula, salută ast-fel aparițiunea diarului cel nou din Timișoara :

„Sub titlul *Dreptatea* a apărut în Timișoara un nou diar românesc, care are menirea să represinte punctul de vedere mai moderat.

«E surprinzător intru cât-va, că programul îi este programul de la 1881 al partidului național, iar devisa solidaritatea națională.

«Am fost pregătiți însă la atari exagerări și din partea partidei moderate, în urma celor întâmplate la Sibiu.

«Dar nici nu ne indoim, că se va da ocaziune de apropiere, prin luarea în considerație une-orî a direcțiunei acelu diar, care — deosebindu-se de cele de pân'aci, vorbește despre «patria noastră» cu o deosebită căldură ; și de sigur nu va avea ocaziune să se jeluiască, că noi suntem împiedecătorii desvoltării sale individuale naționale în sensul cultural.

«D-l Corneliu Diaconovich e redactorul, care ca scriitor în multe rînduri a dovedit un deosebit gust, în cât chiar în cazul cel mai rău ne vom putea bucura, că vom avea în sfârșit cu cine să ducem o polemică serioasă, întărind ast-fel claritatea ideilor.

«Pentru acestea toate, felicităm cu bucurie *Dreptatea*».

D-l Bülow a plecat ați. Cu ocazia plecării sale, M. S. Regele l'a decorat cu marele cordon al „Stelei României».

Contele de Leyden, noul ministru al Germaniei la București, va sosi în Capitală pe la mijlocul lui Ianuarie.

A apărut revista *Amicul copiilor* numărul 8 și 9 cu următorul bogat sumar :

Pomul de Crăciun ; Cine primește steaua frumoasă ; Istoria unui țînțar ; Pescera Stenfeld ; Asnar și Dochia (poveste) ; Doină ; Soarele ; Brumărel ; Copilul străin ; Mercedes și Dolores (roman pentru copii) ; Gîndacul și Maimuța (fabulă) ; Scormon (nuvelă) de I. Slavici ; Cea d'întâi pereche de mînuși ; Aux enfants ; Phoca (după Brehm) ; Șoimul și floarea fragului ; Argonautul ; Problemă ; Enigmă.

Revista *Amicul copiilor* este o revistă interesantă și instructivă ; redactată cu mare îngrijire. După trei ani de existență această revistă și-a făcut în țară un renume bine stabilit.

Pentru abonament a se adresa la librăria I. V. Sococ. Prețul abonamentului pe un an e de 10 lei.

Darwin și Darwinism, conferință de Z. C. Arbure.

CAZACII

II

Incercările făcute de Iesuiți, ca să-i aducă pe Moscoviți sub ascultarea Papei, au produs un șir de sguduirii sociale pe cât de interesante, pe atât de caracteristice, despre care de astă-dată nu se poate vorbi de cât în trecut.

După urcarea în scaun a lui Boris Bogunov, Iesuiții au scos la iveală pe așa numitul Pseudo-Dimitrie, un aventurier, care se pretindea frate al repositului Țar, deci cea din urmă odraslă din familia lui Ruric și astfel moștenitor legitim al tronului rusesc.

Trecând la catolicism și luând fel de fel de îndatoriri către mai mulți dintre fruntașii Șleahtei, acest Dimitrie și-a adunat în Polonia o însemnată oștire și a intrat în Marele Ducat de Moscva, ca să ocupe scaunul. Mare parte din poporul rusesc l'a primit ca pe un eliberator, Moscva a căzut în mâinile lui, și după moartea lui Boris Bogunov el s'a și urcat în scaun.

Abia acum au simțit Rușii, că el e incongiurat de Iesuiți, și au început a se neliniști. În curând apoi Dimitrie s'a căsătorit cu fiica unuia dintre Voievozii leșești, și cu ocaziunea nunții, Șuschi, unul dintre fruntașii boierimii, s'a pus în fruntea poporului și a resturnat pe usurpatorul, care a și perit în această răscoală.

Peste puțin s'a ivit însă un alt Dimitrie, și luptele interne s'au urmat înainte până după 1610, când Patriarchul Filaret, unul dintre fruntașii boierimii rusești, a isbutit să ridice în scaun pe fiul său Michail I, primul Țar din familia Romanov.

De oare-ce Michail I era încă tiner, a-deveratul cărmuitor era tatăl său, care semna toate actele alături cu Țarul. Astfel a devenit Ducatul Moscovei un fel de stat teocratic, în care capul bisericesc era deopotrivă cu cel politic.

Aceasta a fost una din nenorocirile Cazacilor.

Câtă vreme Șleahta era angajată în turburările din Rusia, Cazacii s'au bucurat de pace. În data însă ce Iesuiții au pierdut nădejdea de a mai pute găsi compensațiune în Rusia, ei s'au întors spre Cazaci.

Ca pretutindenea unde au făcut propagandă, Iesuiții și-au dat și la Cazaci silința să producă în toate inimile simțimentul, că numai cei ce stau sub ascultarea Papei pot să se bucure de fericirea vecinică, și aici pe pământul acesta de toate drepturile. Ei au stărut dar, ca Regele Poloniei să restrângă drepturile Cazacilor, pentru-ca misionarii să le poată pune în perspectivă vechile libertăți, dacă vor primi unirea cu Roma.

Ast-fel din an în an Cazacii au fost mai mult jigniți în drepturile lor, și lucrurile ajung în cele din urmă atât de departe, încât bisericile de rit oriental sunt închise, și serviciul dumnezeesc nu li se iartă Cazacilor de cât după-ce plătesc anumite taxe, pe care le aveau în arândă Ovreei.

Era peste putință, ca un popor deprins cu cea mai deplină libertate și crescut în necurmală luptă pentru credință să suporte această asprime nebunească. - La 1618 se pornise însă războiul de 30 ani, și Cazacii așteptau intrarea în acest război a Poloniei, pentru ca să înceapă și ei lupta de liberare. Tocmai de aceea însă Polonia a rămas neutrală.

Încă în anul 1625 Metropolitul Chievului cere ajutor de la Patriarchul din Moscva, adevărat de la Țarul Michail I. Rușii însă nu se avântă în luptă, ci îi țin pe Cazaci cu vorba. În același timp Cazacii se desbină între dășii. Cei mai mulți, fiind la tradițiunile vechi, nu vor să se alieze cu Moscoviții, ci primesc mai bucuros alianța cu Tătarii, ba chiar și vasalitatea turcească.

Din această desbinare se trage peirea Cazacilor.

În anul 1637, în sfârșit, Cazacii se răscoală încurajați de Turci și ajutați de Tătarii.

Din cauza acestei răscoale se produce primul conflict între Vasile-Vodă Lupul și Mateiu-Vodă Basarab, care nu înțelege de loc rostul luptelor pornite de Cazaci.

În urma neunirii Cazacilor răscoala e înăbușită și dieta Poloniei decretează, că Hatmanul nu mai are în viitor să fie ales, ci numit de Regele Poloniei, că în viitor numai 6000 (în loc de 40,000) Cazacii au să poarte arme, iar cei-alții rămân clăcași legați de pământ după aședământul făcut de Boris Bogunov pentru Rusia.

Aceasta e una din cele mai mari despuieri de drepturi.

Dece ani de zile au suportat-o cu toate aceste Cazacii, și abia la 1648, după încheierea păcii de Vestfalia, s'au răscolat din nou sub conducerea Hatmanului Bogdan Chmielnischi.

Răscoala de la 1648 a fost norocoasă. Regele Cazimir, un fost Iesuit, e nevoit să înregistreze din nou 40,000 Cazaci. Cei-alții rămân însă tot clăcași. — Ast-fel nemulțumirea Cazacilor nu se potolește, și Hatmanul Bogdan Chmielnischi intră la 1650 în legătură cu Țarul Alexei.

Prin această legătură se hotărăște soarta popoarelor de la Răsărit.

Chiar feciorul Hatmanului, Timuș Chmielnischi se pune în fruntea Cazacilor, care caută legături cu Tătarii, cu Poarta și cu Vasile-Vodă Lupul, în același timp însă Mateiu-Vodă Basarab se unește cu Gheorghe Rakoczy II. și răstoarnă pe Vasile-Vodă Lupul, ca să ridice în scaun pe Gheorghiu Ștefan.

Ast-fel servește Mateiu-Vodă Basarab, fără ca să-și dea seamă, cauza Rusiei.

După-ce Timuș moare, iar Vasile-Vodă Lupul e trimis la Poartă, Căzăcimea anti-rusească pierde ori-și-ce rașăm și Hatmanul Bogdan stringe definitiv legăturile cu Țarul, care la 1654 jură, că va respecta drepturile și libertățile Căzăcimii.

De aici înainte războiul se poartă între Polonia și Rusia, care în pacea încheiată la 1667 împart pământul Căzăcesc, ast-fel că Cazacii de la Nipru (Kiev) trec sub

stăpânirea Rusiei, care îi despoaie încetul cu încetul de toate drepturile lor iară cei-alții rămân sub stăpânirea Poloniei.

Aceștia cer ajutor de la Turci și se mărăsc odată sub conducerea Hatmanului Dorojenco. — Ivan Sobieschi înăbușă însă în urma victoriei de la Hotin (1673) și răscoala aceasta, și în pacea încheiată cu Poarta la 1681 se menține statu quo.

După pacea aceasta Cazacii nu mai sunt de cât luptători pentru mărirea Țarilor.

Încă odată mai fac opintirea de a-și recăștiga libertatea, dar și de astă-dată luptele se încheie cu moartea atât de tragică a Hatmanului Mazeppa.

S'a stins oare pentru tot-de-a-una viața Cazacilor?

Cuvinte sufletesti de I. C. Lavater

Ai făcut un bine, atunci laudă pe Dumnezeu, care te-a învrednicit de ai pute face acest bine!

Zile pline de necazuri ne învață a gust zilele de bucurie!

Cine nu nizește spre înaintare, acel nu-i cu sine serios!

Ce nu ți-a dat lumea, aceea lumea nu-t poate lua!

În necazul cel mai mare, nu-ți împrăști puterile prin tânguiri!

Nu fi mândru, dacă faptele tale au învins!

Când vrei să semeni, dacă nu în timpul semănatului!

Mii de cărări sunt deschise Domnului spre a te bine-cuvînta!

În toată ziua învață prin vorbirea altor mai mult a tăcea!

Cine gustă binele cu mulțumire, învață a suferi și răul.

Fie-care ți este un învățator, care nu învață, ce altă zi ne învață!

Dacă ai făcut un lucru bun, dă-l uitării și te nizește a face altul și mai bun!

Învață din lucruri rele, lucruri bune, și primește învățatură și de la proști!

Fii în apropiere bun, și în depărtare nu te arăta rău!

Cine nu știe iubi, acela nu știe trăi într-oameni!

O, dacă ar fi faptele mele ca vorbele, și vorbele ca inima!

Fie-care ți aduce putere celui debil, așteaptă și tu putere!

Sufletul virtuții este iubirea, coroana credinței este speranța!

Iubirea cât de încet vorbește, totuși pentru inimă vorbește destul de tare!

Dumnezeu e mai mare de cât inima noastră!

I. Candea.

Doctorul RAPPAPORT

Specialist în boale de copii

STRADA CARAGHEORGHEVICI No. 5

Vis-à-vis de Banca Națională

Consultațiuni de la 4—6 p. m.

Ei aş'!

Hans cu nevastă-sa Cati și cu copilașul lor Fritz sunt la bereria Carageale.

Cati: Nu bea atâta bere Fritz, că te îmbolnăvești și ai să mori.

Fritz: Ei aş'! Dar tata cum nu moare?

TURBURARILE DIN ITALIA

Palermo 11 Ian. — Liniștea continuă în toată Sicilia.

Ancona 11 Ian.—O bombă încărcată cu cartușe de revolver a izbucnit noaptea trecută în fața casinului Dorico; stricăciunile sunt neînsemnate. În diferite locuri au fost explozii de petarde.

Roma 11 Ian.—Preotul Urso va fi transportat la Palermo; se dice că s'au găsit indiciile unei înțelegeri între dînsul și deputatul Defelice în privința agitației revoluționare din Sicilia.

Roma 11 Ian.—Contrar șgomotelor răspândite, lucrătorii s'au dus așă la lucru într'o ordine perfectă. Trupele au fost primite la intrarea lor în Catara cu strigăte de: *Trăiască armata!* Populația cerea imnul regal.

Procesul căpitanului Căliman

Eri s'a înfațșat înaintea consiliului de război al corpului 2 de armată procesul intentat căpitanului Căliman și sergentului-major I. Georgescu, care au bătut pe brigadierul Gr. Eftimiu, găsit apoi mort în pădurea dela Ștefănești.

Consiliul era presidat de d-l colonel Grămătescu și compus din maiorii Danielopolu și Dobroveanu și căpitanii Teodorescu și Radianu.

Comisar regal, d-l maior Paleologu.

Apărători, căpitanii Milicescu, Lambru, Popovici și Christescu.

Actul de acuză spune că căpitanul Căliman și sergentul-major Georgescu au bătut pe nenorocitul Eftimiu în mai multe rînduri, punându-i o pătură în cap spre a nu i-se auzi țipetele, și apoi lungindu-l jos l'au bătut până i-a țșnit sîngele de pe corp; că pricina acestei bătăi a fost că i s'ar fi găsit în magazie de către căpitanul Căliman 25 de tunică, roase de șoareci.

Căpitanul Căliman, când i-se ia interogatoriu, declară, că brigadierul lipsind într'o dî dela casarmă, el i-a tras o palmă, după care l'a podidit sîngele; în urmă a țis sergentului-major Georgescu să-i dea câteva trăgători.

Sergentul-major Georgescu declară că a dat trăgători lui Eftimiu, din ordinul căpitanului.

Martorii au declarat toți că Eftimiu a fost crunt bătut de Georgescu și de Căliman. Martorii sunt sergentul Ionescu Marin, locotenentul I. Rătescu, sergentul Neamțu, soldatul Șerbănoiu, Neamțu spune că a vedut cum căpitanul l'a bătut pe Eftimiu cu pumnul, cu sabia și cu picioarele; că l'a trimis pe dînsul de a spălat de sînge pe brigadier, l'a adus apoi în-

poi, și căpitanul i-a ordonat de i-a tras vre-o 14 curele lui Eftimiu.

După rechizitoriul comisarului regal și pledoariile apărării, consiliul de război în unanimitate, aplicând articolul 222 din codul justiției militare, a condamnat pe căpitanul Căliman la 3 luni, iar pe sergentul-major Ion Georgescu la 2 luni închisoare militară.

ULTIME INFORMAȚIUNI

După o depeșă a prefectului de Teleorman, lupii s'au ivit în cete numeroase în acel județ — și de la începutul iernei au ucis la Islaz peste 100 de oi ale locuitorilor.

E vorba de a se organiza mai multe viătorî mari pentru stîrpirea fiarelor.

Dunărea este înghețată peste tot; se speră că în curînd se va putea face trecerea corespondenței în Bulgaria la Vidin și Rusciuc pe ghiță.

Vaporul englez «Trevellon», care venea de la Constantinopole, s'a înămolit ieri ia Sulina în nisipuri.

Mateloții s'au coborît cu toții la Sulina.

Eri, pe când se afla lângă frate său mort și-l plîngea, femeia Leanca Constantinescu, în vîrstă cam de 50 de ani, a cădut de odată jos, rămînend și ea moartă.

La Pitești, un băiat din prăvălia d lui Agate Vasiliu a luat ieri o cantitate foarte mare de arsenic și dupe câte-va ore a și murit.

S'a început o anchetă, spre a se afla cauza, care a determinat pe acest nenorocit să comită actul său de disperare.

De două țile ninge mereu în partea de sus a Moldovei, așa că toate câmpurile sunt acoperite cu zăpadă.

Astă-țî trenul de Iași a sosit cu o întârziere de o oră.

O lucrătoare dela Regia de tutunuri, pe pe când voia să treacă șinele trenului în sus de gara de Nord, spre a se duce la lucru, a fost prinsă de o mașină care manevra în gară și sdrobotită pe loc.

Toți directorii de școli din țară au început a trimete ministerului instrucției publice tablouri de numărul elevilor streini ce urmează cursurile scoalelor românești, spre a se face o statistică.

Aseară a fost un foc în strada Bărăției No. 17, la un magazin cu văpșe. Focul a consumat numai acoperișul casei și mai multe butoaie cu văpșea.

Doctorul DRUGESCU

de la spitalul Filantropia

Tratează maladiile chirurgicale și genito-urinare.

Consultațiuni de la 4—6 p. m.

CALEA PLEVNEI 12 bis.

În dosul Băilor Eforiei.

BIBLIOGRAFIE

S'a primit la redacțiune: «Exerciții ortografie pentru usul școalelor secundare, conform principiilor stabilite de Academia română», de At. Popescu profesor la liceul real din Brăila. Ediția II, 1894.

Acte și documente din Corespondența diplomatică a lui Mih. Cogălniceanu,—publicate de Vasile M. Cogălniceanu. — A ieșit de usk tipar și fascicula IV-a volumului I.

„*Memoriul delegațiunii consiliului general al Județului Constanța*» asupra situațiunii acelu județ, prezentat M. Sale Regelui. O broșurică de 16 pag. tipărită la București, tipografia »Gutenberg«.

Introducere la Economia politică.

Lecțiuni de deschidere a cursului țînut la facultatea de drept din Iași,—de N. Basilescu

Memoriile D-șoarei Felicia Rațiu.—*Vandalismul din Turda.*—Tipografia «*Voința Națională*» Edițiunea Llgei culturale, secțiunea Olt. Prețul 1 leu 50 b.

A eșit de sub tipar romanul „*Dan*» de d-nu Vlăhuță, un frumos volum, asupra căruia von reveni.

A eșit de sub tipar *Viata la mahala*, volumul de nuvele ale spiritualului confrate de la «*Universul*» Marion.

Răspundător pentru redacție **Ion Slavici.**

A APARUT

In editura librăriei Sfetea din București, Foaiă Ilustrată pentru Familie.

„VATRA”

Sub direcțiunea

D-lor I. Slavici, I. L. Carageale și G. Coșbuc

ACTE ȘI DOCUMENTE

din

CORESPONDENȚA DIPLOMATICĂ

a lui

Mihail Kogălniceanu

relativă la

RESBOIU INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI 1877-78

publicate de

Vasile M. Kogălniceanu

apărute până acum primele 5 fascicule din vol. I

LABORATORUL DE CHIMIE**„AURORA”**

Brăila—*Strada Regală No. 86.* — Brăila.

RENUMITUL RESTAURANT**NAE FELICIAN**

Situat în colțul Str. Plevnei, 12 bis

Onor. Public va găsi tot d'a una mâncările cele mai gustoase calde și reci, diferite Vinuri și alte bături alese. Serviciul prompt.

Prețuri foarte convenabile

Se primesc și abonamente cu luna și cu cartele. Cartela de 30 feluri de mâncări după Lista de țî, fără deosebire, numai cu 9 lei.

Onor. Public se va convinge de adevăr, binevoind a visita acest renumit Restaurant.

BERARIA „CARAGIALE“

INTREPRINDEREA

„MIHALCEA“

TUNELUL OTELULUI UNIVERSAL (GABROVENI)

BERE DE LUTHER CALITATE SPECIALĂ.— MEZELURÎ ALESE.— POPICĂRIE DE SALON

SERVICIUL DE CAFENEA

Preciurile obicinuite în toate berăriile populare din București.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
SI
ITALIA

PESTE 30,000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOUI DE ORNAMENTE

Prețurile Stabilimentului sunt cu 25% mai mici de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, oșebit de speșele de vamă și transport.

Se primește în schimb material vechi cu prețuri avantajose

BOGAT ASORTIMENT ÎN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM ÎN METAL ȘI GALVANOPLASTIE

LINI DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

Condițiuni favorabile în plăți

Compoziția și clișeurile din fonderia Thoma Basilescu.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

AMICUL COPIILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME ÎN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un roman pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagiuri, din viața animalelor, paserilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.

A APARUT

**și se află de vânzare la toate librăriile, chioșcurile și la
toți vânzătorii de ziare din țară**

CALENDARUL LIGEI

PENTRU

UNITATEA CULTURALĂ A TUTUROR ROMANILOR

ILUSTRAT

CU

PORTRETELE PREȘEDINȚILOR SECȚIILOR LIGEI DIN ȚARĂ

PRECUM ȘI O FOTOGRAFIE REPRESINTÂND

INAUGURAREA BUSTULUI LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU

PARTEA LITERARĂ ESTE DATORITĂ DOMNILOR

V. A. Urechiă, De la Vrancea, Vlahuță, Th. D. Speranția

Nicolae Țincu, Cornelia din Moldova, N. Rădulescu-Niger, Artur Stavri, St. Periețeanu-Bușeș

Al. Macedonsky, I. Busu Șirianul, C. I. Tudor, Gr. I. Holban-Lear, O. Carp

Colonel Gh. Boteanu, Th. M. Stoenescu, Traian Demetrescu, De la Căscioare, și alții

PRECIUL UNUI ESEMPLAR 1.50, DE LUX 2 LEI

DEPOSITUL

LA

TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA No. 111.

BUCURESCI